

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ БАЗАМИ ДАНИХ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Інформаційних технологій та кібербезпеки
Кафедра	Комп'ютерної інженерії та інформаційних систем
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова компонента освітніх програм першого (бакалаврський) рівня вищої освіти
Рекомендовано для спеціальностей	123 Комп'ютерна інженерія; 126 Інформаційні системи та технології
Форма навчання	Денна

Викладач

Кочеткова Марина Вікторівна
jubdvg@gmail.com

Викладач кафедри Інженерії
програмного забезпечення

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни Вивчення дисципліни «Системи керування базами даних» спрямоване на формування знань про сучасні

	<p>бази даних (зокрема реляційні), а також на застосування цих баз (зокрема MySQL), при розробці на языках високого рівня (зокрема C++) різних систем збору, зберігання, обробки і застосування інформації для управління зовнішнім устаткуванням.</p> <p>Основні завдання вивчення дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення з видами і призначеннями різних моделей даних; - представлення моделі «сутність-зв'язок», - вивчення засобів нормалізації та денормалізації відношень у межах реляційної моделі даних і формалізації зв'язків між ними; - уявлення про цілісність реляційної бази даних; - вивчення основних операцій реляційної алгебри; - вивчення операторів SQL для побудови запитів і управління даними реляційних баз; - вивчення функцій адміністрування СУБД.
Мета дисципліни	- це формування необхідних цілісних знань та сучасного погляду ефективного створення та використання на практиці реляційних СУБД, освоєнню мови SQL для роботи з БД, впровадження комплексного підходу до оптимальної організації баз даних, освоєння сучасних реляційних систем керування базами даних, зокрема СУБД MySQL, а також вибору і використанню програмних інтерфейсів високорівневих мов програмування (зокрема C++, PHP) для реалізації локальних та мережових додатків роботи з БД MySQL.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність дотримуватися специфікацій, стандартів, правил і рекомендацій в професійній галузі при реалізації процесів життєвого циклу.</p> <p>Володіння знаннями про інформаційні моделі даних, здатність створювати програмне забезпечення для зберігання, видобування та опрацювання даних.</p> <p>Здатність до алгоритмічного та логічного мислення.</p>
Результати навчання	<p>Знати основні процеси, фази та ітерації життєвого циклу програмного забезпечення.</p> <p>Знати і застосовувати на практиці фундаментальні концепції, парадигми і основні принципи функціонування мовних, інструментальних й обчислювальних засобів комп'ютерної інженерії.</p>
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 6 кредитів ЄКТС (180 годин). Для денної форми навчання: лекції – 28 годин, практичні заняття – 16 годин, лабораторні заняття – 16 годин, самостійна робота – 120 годин.
Форма підсумкового контролю	Залік
Терміни викладання дисципліни	Відповідно до розкладу занять вибіркового компонента освітньої програми

Програма дисципліни

Тема 1	<i>Поняття даних та обробки даних.</i> Архітектура БД. Моделювання предметної області. Математичні принципи концепції типу даних як основи програмування та створення баз даних.
Тема 2	<i>Типи та структури даних.</i> Списки, графи. Основні терміни БД.
Тема 3	<i>Модель даних. Сутності предметної області та їх властивості. Зв'язки</i> Модель даних предметної області сутність-зв'язок. Елементи моделі сутність-зв'язок: сутність, екземпляр сутності, атрибути, потенційний ключ, первинний ключ, зв'язки між сутностями. Типи зв'язків. Нотації моделі сутність-зв'язок. Основні властивості таблиць реляційної бази даних.. Цілісність таблиць.
Тема 4	<i>Поняття моделі даних. Сіткова модель. Ієрархічна модель даних. Реляційна модель даних.</i> Визначення моделі даних для розробки та використання бази даних за допомогою системи управління базами даних. Основні типи моделей даних: мережеві, ієрархічні, реляційні, об'єктно-реляційні, об'єктні. Правила побудови реляційної моделі. Комбіновані моделі даних. Перехід з однієї моделі до іншої.
Тема 5	<i>Основні оператори мови SQL. Оператори маніпулювання даними. Запити. Агрегатні функції.</i> Мова SQL. Загальні правила використання мови SQL. Функціональні можливості SQL. Склад мови SQL.
Тема 6	<i>Проектування баз даних на основі принципів нормалізації.</i> Визначення та цілі проектування. Нормалізація відношень реляційної моделі даних. Нормальні форми. Поняття нормалізації реляційної бази даних. Види, зміст та реалізація нормальних форм.
Тема 7	<i>Формалізація зв'язків.</i> Зовнішні ключі. Формалізація (з'єднання таблиць) безумовних та умовних зв'язків. Приклад створення реляційної моделі даних.
Тема 8	<i>Огляд засобів розробки інформаційних систем.</i> Адміністрування серверів баз даних. Інсталяція СУБД PostgreSQL. Графічний інтерфейс pgAdmin 4. Адміністрування бази даних у СУБД PostgreSQL.
Тема 9	<i>Елементи мови визначення даних SQL, що базуються на командах мови маніпулювання даними SQL.</i> Модифікуємі представлення. Збережені процедури. Призначення модифікуємих представлень, правила їх використання. Елементи мови програмування PLpg/SQL СУБД PostgreSQL. Необхідність створення збережених процедур, синтаксис запису збережених процедур.
Тема 10	<i>Елементи мови управління даними SQL.</i> Команди створення привілеїв та їх скасування GRANT, REVOKE, правила їх використання. Створення ролей та управління ролями. Управління схемами даних.

Список рекомендованих джерел

1. Малахов Є.В., Проектування баз даних та їх реалізація засобами стандартного SQL та PostgreSQL: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / Є.В. Малахов, О.А. Блажко, М.Г. Глава // Одеса: ВМВ, 2012. – 248 с.
2. Навчальний посібник. Бази даних: створення та опрацювання. / Трофименко О.Г., Буката Л.М., Прокоп Ю.В.
3. Г. Гайна, Основи проектування баз даних. Навчальний посібник / Вид. «Кондор», 2018. – 204 с.

Інформація про консультації

Щовівторка на протязі семестра з 15.00 до 16.20 год., конференція ZOOM викладача Кочеткової М.В.

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		<i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання лабораторних завдань, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 100 балів.</i>
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D				
60-63	E	Задовільно			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Відвідування занять: відвідування здобувачами навчальних занять є обов'язковим, запізнення на заняття на 15 хвилин і більше не допускається.

При проведенні занять в онлайн режимі присутність здобувача зараховується у разі включення ним камери та/або мікрофона.

Умови зарахування пропущених занять: зарахування пропущених практичних/лабораторних занять здійснюється за умови виконання та захисту відповідних завдань.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. У разі порушення здобувачем принципів академічної доброчесності робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно.

Інші вимоги: Загальна оцінка з дисципліни – максимум 100 балів. У випадку отримання менше 60 балів, здобувач обов'язково здійснює перекладання для ліквідації академічної заборгованості.

Інші умови: Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle.

